

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Natura 2000-plan 2022-2027

Skove langs nordsiden af Vejle Fjord

Natura 2000-område nr. 78

Habitatområde H67

Fuglebeskyttelsesområde F45

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Midtjylland

Dato: Juni 2023

Forsidefoto: Kystklint ved Vejle Fjord

Fotograf: Miljøstyrelsen Midtjylland

ISBN: 978-87-7564-526-8

Baggrundskort: © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

Biodiversiteten i Danmarks største og mest værdifulde naturområder

Danmark rummer storslået natur.

Fra Skagens Gren og Skagerrak over Møns Klints hvide kridt til Paradisbakkerne på Bornholm. De tre ikoniske steder er nogle af de i alt 257 Natura 2000-områder. Det er steder på land og til havs, hvor der findes en helt særlig natur og biodiversitet.

Der er mange eksempler på sjældne arter og naturtyper, som er vigtige at beskytte. Der findes truede ynglefugle og sjældne planter i Danmark. Dem skal vi gøre en særlig indsats for at bevare.

De 257 områder er fordelt i hele Danmark og ejes og forvaltes af private lodsejere, fonde, kommuner og staten.

Hvert område har en plan.

Planerne for perioden 2022-27 har to nye elementer. I de store områder kommer nye målsætninger, der giver mulighed for vildere natur. Der peges også på steder, hvor udtag af kulstoffoldige lavbundsarealer udover at hjælpe klimaet kan bidrage til bedre natur f.eks. med levesteder for arter eller som buffer mellem sårbar natur og intensivt drevne landbrugsarealer.

Arbejdet med at sikre den eksisterende natur gennem naturpleje fortsætter, og der er en særlig indsats med at beskytte hjemhørende arter mod de invasive, ligesom der etableres forstyrrelsesfrie områder for fugle, havnatur og havpattedyr.

Danmark skal have mere og bedre natur, og det bidrager Natura 2000-planerne til sammen med de mange andre indsatser, som regeringen er i gang med.

Det er f.eks. Havplanens aftale om strengt beskyttede havområder, og den store Havnaturfond, der kan bidrage til øget viden og initiativer til genopretning. Etablering af naturnationalparker og urørt skov, og de netop offentliggjorte vandområdeplaner og forbedringen af vandmiljøet er også helt centrale for at sikre og forbedre naturen i områderne.

Natura 2000-områder rummer nogle af Europas og Danmarks største og mest værdifulde naturområder og repræsenterer en stor del af biodiversiteten. De danske Natura 2000-områder bidrager til det fælles EU-mål om 30 pct. beskyttet natur på land og til havs.

Miljøminister Magnus Heunicke

Indhold

1. Natura 2000-planlægning	5
1.1 Synergi med anden lovgivning	7
1.2 Natura 2000-planen er bindende for myndighederne	7
1.3 Naturlilstand og gunstig bevaringsstatus.....	8
2. Skove langs nordsiden af Vejle Fjord	10
2.1 Områdebeskrivelse	10
2.2 Områdets udpegningsgrundlag	12
2.3 Tilstand og forekomst for områdets udpegede natur og levesteder.....	12
2.3.1 Terrestriske naturtypers arealfordeling og tilstand	13
2.3.2 Sønaturtypers tilstand og forekomst.....	18
2.3.3 Forekomst af vandløbsnatur.....	18
2.3.4 Tilstand af levesteder for arter.....	19
3. Målsætninger	20
3.1 Overordnede målsætninger for Natura 2000-området.....	20
3.2 Konkrete målsætninger for naturtyper og arter.....	21
3.3 Modstridende naturinteresser.....	22
4. Indsatsprogram.....	23
4.1 Generelle retningslinjer	23
4.2 Områdespecifikke retningslinjer	24
4.3 Relation til vandområdeplaner.....	25
5. Bilag 1. Oversigt over grupperinger.....	26

1. Natura 2000-planlægning

Danmark er ifølge [habitatdirektivet](#) forpligtet til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktivet omfatter. Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af [fuglebeskyttelsesdirektivet](#), at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at bidrage til at sikre den nationale bestand af fugle omfattet af direktivet.

Danmark har valgt at gøre dette bl.a. ved en systematisk og tilbagevendende planlægning i de enkelte Natura 2000-områder. Ud fra direktivforpligtelserne og den nationale naturovervågning fastlægges indsatsen i de enkelte områder for 6-årige planperioder (dog 12-årige for skovbevoksede, fredskovpligtige arealer). Med en sådan målrettet forvaltningsindsats i områderne bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og den biologiske mangfoldighed og dermed også til gennemførelsen af EU's biodiversitetsstrategi 2030 samt FN's Verdensmål.

Der er i alt udpeget 257 Natura 2000-områder i Danmark. Et Natura 2000-område kan indeholde ét eller flere fuglebeskyttelsesområder og/eller habitatområder. Der er udpeget 269 habitatområder og 124 fuglebeskyttelsesområder i Danmark. Fuglebeskyttelses- og habitatområder kan være sammenfaldende eller ligge i umiddelbar tilknytning til hinanden.

Der er i 2021 gennemført en høring med henblik på at nyudpege eller udvide seks marine fuglebeskyttelsesområder. Det drejer sig om områderne Flensborg Fjord og Nybøl Nor, Sejerø Bugt og Nekselø, Skagerrak, Nordvestlige Kattegat, Smålandsfarvandet og Rønne Banke. De nye/udvidede fuglebeskyttelsesområder inklusiv eventuelle konsekvensrettelser af eksisterende Natura 2000-områder vil indgå i fjerde planperiode (2028-2033).

Natura 2000-planlægningen sker efter reglerne i miljømålsloven og skovloven med tilhørende bekendtgørelser. En Natura 2000-plan bygger oven på en basisanalyse, der indeholder de faktuelle oplysninger og data om området. En Natura 2000-plan består af mål for naturtilstanden og et indsatsprogram. Natura 2000-planens målsætninger og indsatsprogram er væsentlige elementer i beskyttelsen af naturtyper, fugle og arter på områdets udpegningsgrundlag. Derudover angiver de hhv. det overordnede sigte for, hvordan området skal udvikle sig og krav til indsatsen i planperioden, der er nødvendig for at sikre den nationale prioritering.

Mål og indsatser relaterer til de naturtyper, arter og fugle, som det pågældende Natura 2000-område er udpeget for at beskytte. Både de overordnede og konkrete målsætninger er langsigtede mål, der gælder for flere planperioder, mens indsatsprogrammet er kortsigtet og revideres i hver planperiode. De langsigtede målsætninger er opdateret i denne plangeneration, bl.a. på baggrund af justeringen af Natura 2000-områderne geografiske afgrænsning (gennemført i 2017-19) samt opdatering af Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag (jf. nedenstående). De konkrete målsætninger er ligeledes opdateret for at give mulighed for en mere dynamisk forvaltning. Således bygger de konkrete målsætninger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle.

Natura 2000-planen gælder for de arter og naturtyper, der har begrundet udpegningen af det enkelte område, men det bidrager også til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.

Tilblivelse af Natura 2000-planen

Processen for tilblivelsen af en Natura 2000-plan.

Denne plan er tredje generation af Natura 2000-planer (2022-27), der også dækker de fredskovspligtige arealer. For de fredskovspligtige arealer dækket af skovloven afløser den Natura 2000-planen 2010-15, som for de fredskovspligtige arealer har været gældende frem til 2021. For alle andre arealer, arter og fugle dækket af miljøbeskyttelsesloven afløser den Natura 2000-planen 2016-21.

På baggrund af overvågningsdata har Miljøstyrelsen i 2019 gennemført en høring i forhold til justering af udpegningsgrundlaget for de enkelte Natura 2000-områder. Høringsnotatet fremlægges samtidig med igangsættelsen af høringen af Natura 2000-planerne 2022-27. Natura 2000-planerne er udarbejdet på baggrund af et bruttoudpegningsgrundlag, der omfatter udpegningsgrundlaget fra planerne for 2016-21 plus nye arter og naturtyper, der er registreret i områderne, og som falder inden for de opstillede kriterier for opdatering af udpegningsgrundlaget.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering. Desuden er der ikke i planen taget stilling til forvaltningsindsatsens lokalisering eller valgte forvaltningsmetoder.

Der er udarbejdet en miljørapport for hver enkelt natura 2000-plan efter reglerne i lovbekendtgørelse 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter. Samtidig med høringen af Natura 2000-planerne sendes miljørapporterne også i høring.

1.1 Synergi med anden lovgivning

Natura 2000-planen har fokus på arealbaserede indsatser. Indsats til bedring af vandkvaliteten i overflade- og grundvand gennemføres som led i vandplanlægningen, ligesom reduktion af kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen. Derudover målsættes miljøtilstanden i havets økosystemer via Havstrategiplanen (II).

Vandområdeplanerne, som udarbejdes med baggrund i EU's vandrammedirektiv, er hovedinstrumentet til at sikre og forbedre tilstanden i de akvatiske naturtyper i Natura 2000-områderne. Vandområdeplanernes formål er at forbedre vandmiljøet i retning af god økologisk og kemisk tilstand (fx reduktion af kvælstofbelastning og fjernelse af spærringer), hvilket samtidig tilvejebringer grundlæggende forbedringer af vandkvaliteten til gavn for naturtyper, fugle og arter i Natura 2000-området.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak, kan være en udfordring for mange naturligt næringsfattige naturtyper. Emission fra landbrug reguleres via husdyrgodkendelsesloven, som fastlægger den maksimale tilladte ammoniakdeposition fra lokale husdyrbrug til sårbare naturtyper for at mindske væsentlige miljøpåvirkninger.

Gennemførelse af EU's havstrategidirektiv skal sørge for, at der opnås eller opretholdes god miljøtilstand i havets økosystemer, samtidig med at der kan ske en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer. Indsatserne i indsatsprogrammet til Havstrategi II vil også bidrage til opfyldelse af målsætningerne i de marine Natura 2000-områder.

1.2 Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Alle myndigheder skal i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt lægge Natura 2000-planen til grund. Offentlige lodsejere er bundet af planens langsigtede målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På områder, hvor staten er myndighed f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, kan der følges op med nationale strategier.

Det er kommunerne, der er ansvarlig myndighed for de privatejede Natura 2000-arealer, dog er Miljøstyrelsen ansvarlig myndighed for de privatejede skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Ansvarlige myndigheder skal udarbejde bindende handleplaner for gennemførelse af Natura 2000-planen 2022-27 med fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning. Når indsatserne iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal indsatserne have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., evt. på grundlag af konsekvensvurderinger. I det omfang indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for Natura 2000-områdets forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan være andre hensyn efter lovgivningen, der spiller ind.

Der er i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde, hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med eller nødvendig for forvaltningen af området. Eventuelle konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler.

Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal anvendes ved væsentligheds- og konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter og tilsvarende regler om væsentligheds- og konsekvensvurdering i andre ministeriers lovgivning.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner sammen med målsætningerne for naturen i området grundlaget for handleplanen samt eventuel anden prioritering af forvaltningsindsatsen i området.

1.3 Naturtilstand og gunstig bevaringsstatus

Danmark har en forpligtelse til at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der begrundes udpegningen af de enkelte Natura 2000-områder. Bevaringsstatus er en vurdering af, hvordan naturtypens eller artens tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen, de negative påvirkninger eller forvaltningen i forhold til i dag. Der er således tale om en slags prognose for naturtypernes og arternes udviklingsretning.

Danmark er ligeledes forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at bidrage til at sikre den nationale bestand af fugle omfattet af direktivet. Ligesom for habitatnaturtyper og -arter laves en vurdering for fuglene med fokus på bl.a. bestandsudvikling.

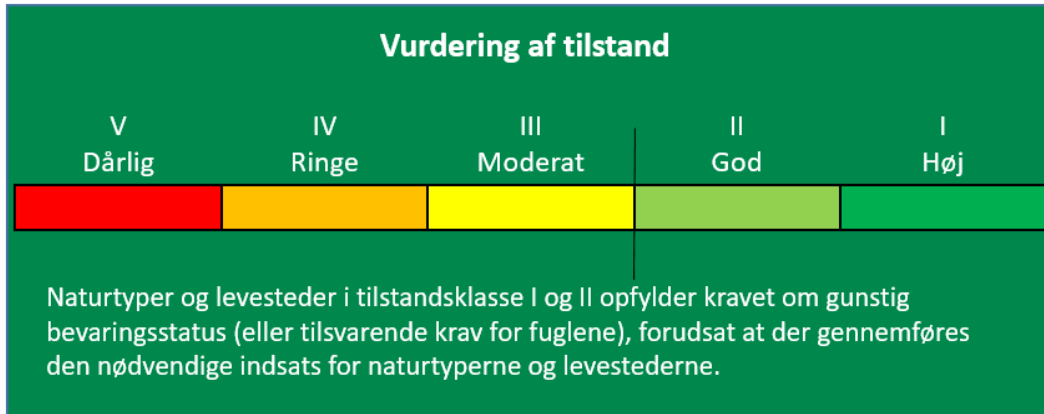

Isfugl forekommer i områdets små vandløb og langs kysten. Foto: Frits Rost

Til brug for Natura 2000-planlægningen er der for en række naturtyper samt nogle arter og fugle udviklet et naturtilstandssystem, der på baggrund af bl.a. artsammensætning og umiddelbart synlige, forvaltningsbare strukturparametre, som f.eks. tilgroning, udtørring og forstyrrelser, angiver den aktuelle tilstand for naturtypen eller artens/fuglens levested, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 653 af 19. maj 2020 om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder. Tilstanden opgøres på en skala fra I-V, hvor naturtyper eller levesteder i tilstandsklasse I og II med en vedvarende nødvendig drift og evt. sikring mod forstyrrelse svarer til gunstig bevaringsstatus eller tilsvarende for fuglenes vedkommende. For naturtyper eller arters/fugles levesteder i tilstandsklasse III-V skal der typisk gennemføres en indledende

forvaltningsindsats eller regulering, før en vedvarende drift vil være tilstrækkeligt til at sikre arealet eller levestedet på sigt.

For de fugle, arter og naturtyper, hvor der ikke findes et tilstandsvurderingssystem, skal der i basisanalysen vurderes om given naturtype eller art/fugls levested er stabile, i fremgang eller i tilbagegang eller ukendt, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr.653 af 19. maj 2020 om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder.

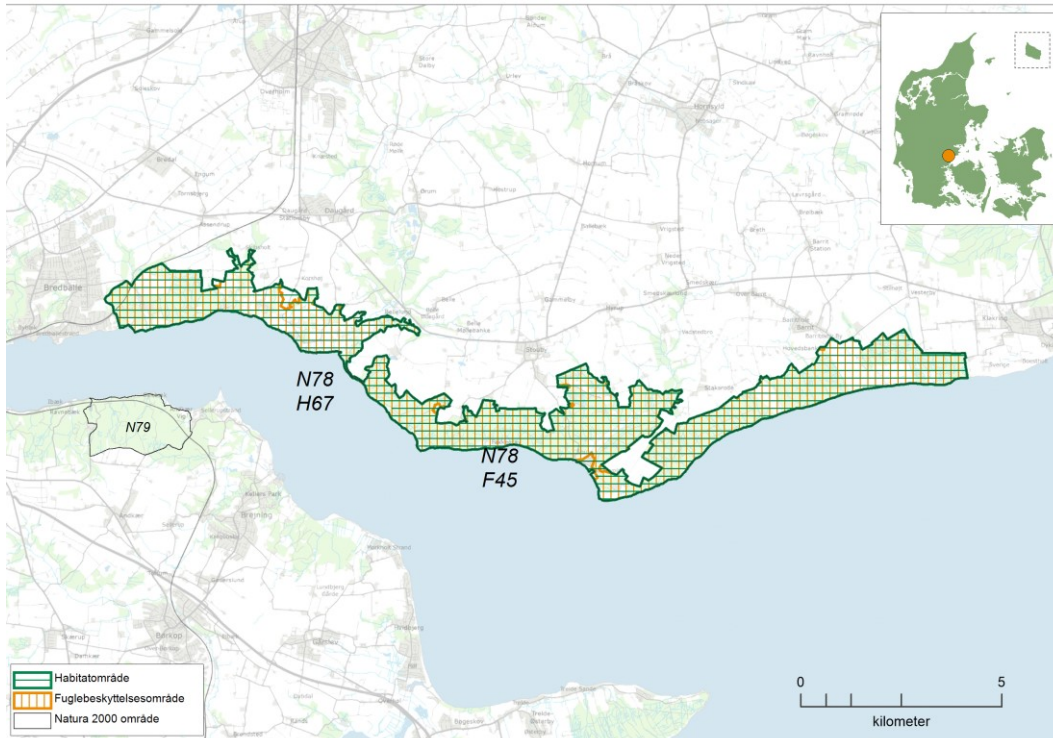
Tilstandsklasser for naturtyper.

Udvalgte forvaltningsbare parametre i tilstandssystemet gennemgås i basisanalyserne, og det kan heraf ses hvilke tiltag, der kan iværksættes for at sikre eller genoprette naturtyperne eller arterne/fuglenes levesteder.

Skovens træer vælter hvor kysterrosion forårsager skred. Som resultat dannes kystklinter i varierende højder og der blotlægges frisk, kalkholdig moræne som er voksested for sjældne planter. Foto Henriette Bjerregaard

2. Skove langs nordsiden af Vejle Fjord

Kortet viser Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-område N78 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord består af habitatområdet H67 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord og fuglebeskyttelsesområde F45 Skovområde ved Vejle Fjord.

2.1 Områdebeskrivelse

Natura 2000-området Skove langs nordsiden af Vejle Fjord har et areal på 2556 ha. Området er afgrænset som vist på kortet. Området er udpeget som habitatområde nr. 67 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord og fuglebeskyttelsesområde nr. 45 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord. Størstedelen af arealet er privatejet. Staten ejer 452 ha. Natura 2000-området ligger i Vejle og Hedensted Kommuner og inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn.

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte de store, sammenhængende skovområder og de tilknyttede lysåbne plantesamfund langs kysten. Området rummer over 5% af det samlede areal af skovnaturtyperne bøg på muld og bøg på kalk inden for Natura 2000-områder i den biogeografiske region.

I området findes bestande af og velegnede levesteder for hvepsevåge, stor vandsalamander og bæklampret.

Hvøpsevåge yngler i områdets mange løvskove. Foto: Peter Bundgaard

Området består af store, kystnære, kuperede skove, afbrudt af dyrkede arealer i store herregårdslandskaber. Skovene er hovedsagelig bøgeskove, som flere steder vokser på både surt plastisk ler og kalkholdigt ler. Dette er grundlaget for, at skovene er levested for en mængde sjældne arter, såvel dyr som planter og svampe. Skovene gennemskæres af slugter med større og mindre vandløb, og foran de stejle kystskrænter findes der enkelte steder små arealer med hævet havbund og strandeng. Herudover findes der bl.a. artsrige, kalkholdige og sure overdrev, kystskrænter, kildevæld og rigkær. Der er flere fredninger inden for området i den vestlige og østlige del.

Skæv vindelsnegl findes på kystnære lokaliteter i området. Foto: Jørgen Lissner

2.2 Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 67		
Naturtyper:	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klitlavning (2190)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Bøg på kalk (9150)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkege-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Bæklampret (1096)
	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Skovbevokset tørvemose (91D0) er ikke til stede i habitatområde H67. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

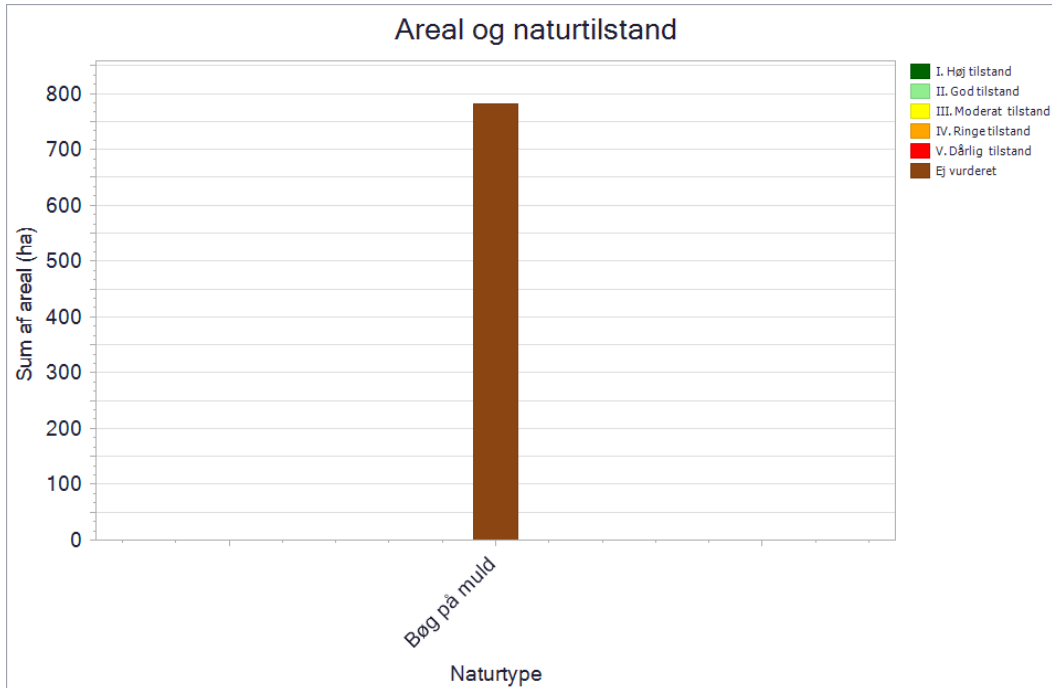
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 45		
Fugle:	Hvæpsevåge (Y)	Isfugl (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

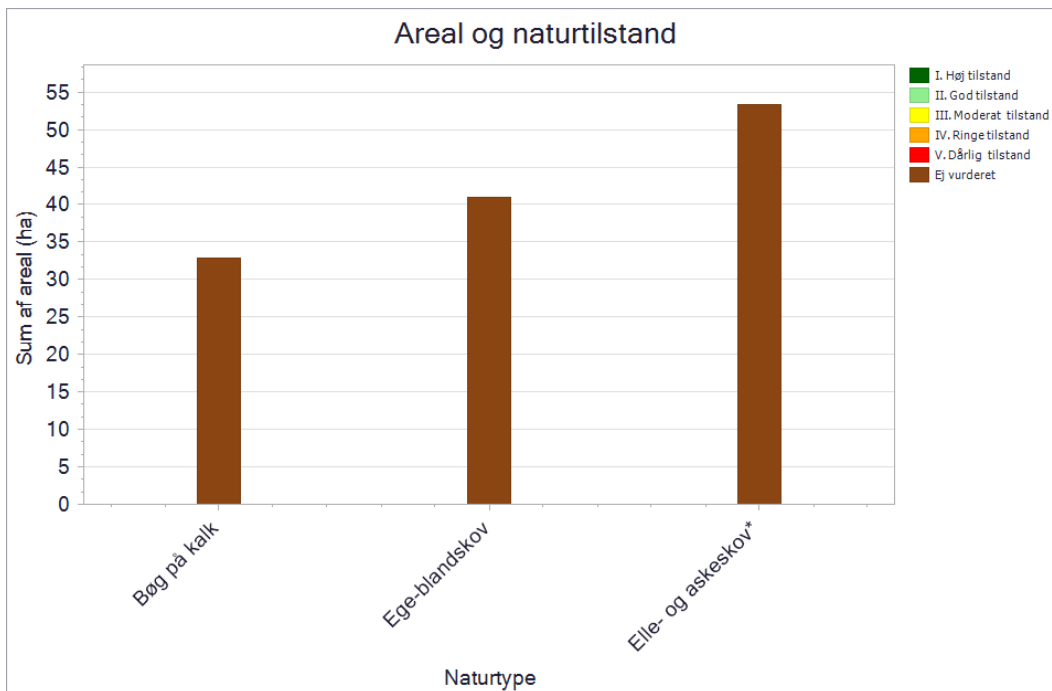
2.3 Tilstand og forekomst for områdets udpegede natur og levesteder

For Natura 2000-områder med habitatnatur eller levestedskortlagte arter og fugle på udpegningsgrundlaget, er arealet af habitatnatur samt antallet af småsøer og levesteder, kortlagt i tredje kortlægningsperiode, vist nedenfor. For de naturtyper og levesteder for arter og fugle, hvor der er udviklet et tilstandsvurderingssystem, er den beregnede tilstand ligeledes angivet. For arter og fugle uden tilstandsvurderingssystem henvises til basisanalysen og [MiljøGIS](#). Se desuden basisanalysen for beskrivelse af metoder og en mere detaljeret omtale af naturens tilstand i området.

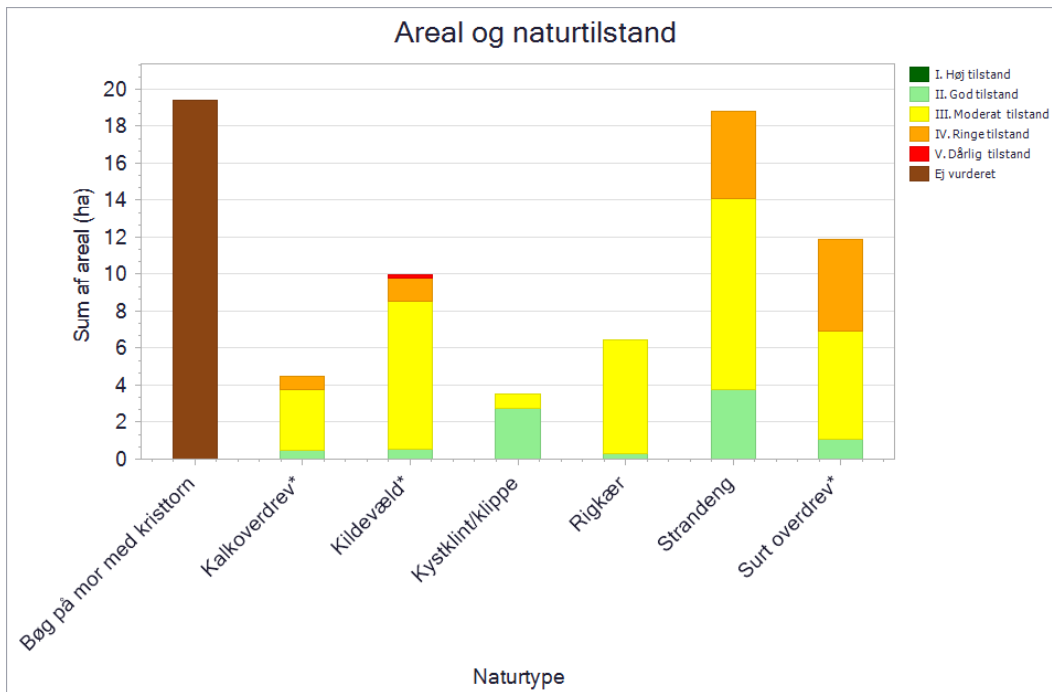
2.3.1 Terrestriske naturtypers arealfordeling og tilstand

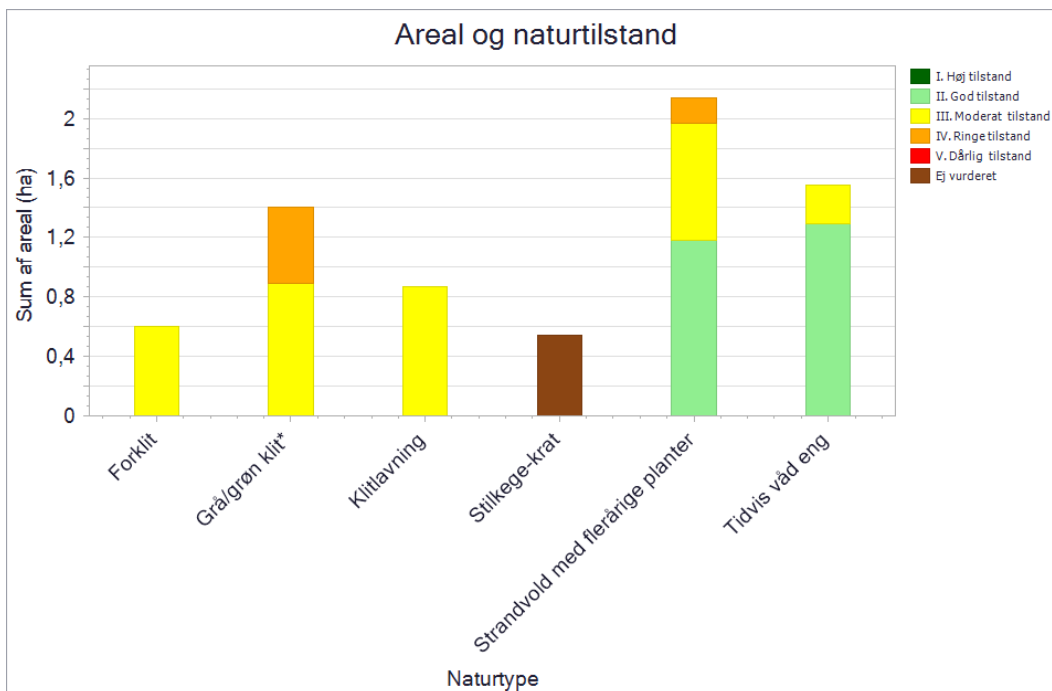
De kortlagte naturtypers areal fordelt på tilstandsklasser ved kortlægningen i 2016-19. Pga. pladshensyn har det ikke været muligt at vise data mere detaljeret, end det er tilfældet i planens figurer. En mere detaljeret præsentation af data findes i basisanalysen for området eller i [MiljøGIS](#). Her vises data for Natura 2000-basisanalyserne, revideret i 2021. Dette er de data, der ligger til grund for forslag til Natura 2000-planer 2022-27.

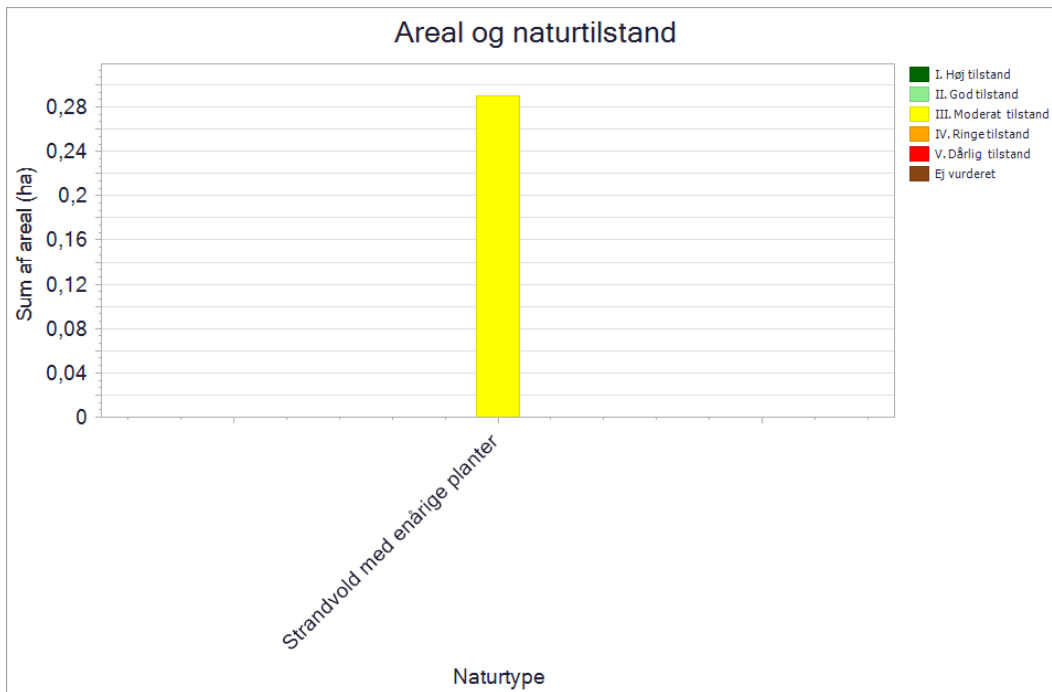
De kortlagte naturtypers areal fordelt på tilstandsklasser ved kortlægningen i 2016-19. Pga. pladshensyn har det ikke været muligt at vise data mere detaljeret, end det er tilfældet i planens figurer. En mere detaljeret præsentation af data findes i basisanalysen for området eller i [MiljøGIS](#). Her vises data for Natura 2000-basisanalyserne, revideret i 2021. Dette er de data, der ligger til grund for forslag til Natura 2000-planer 2022-27.

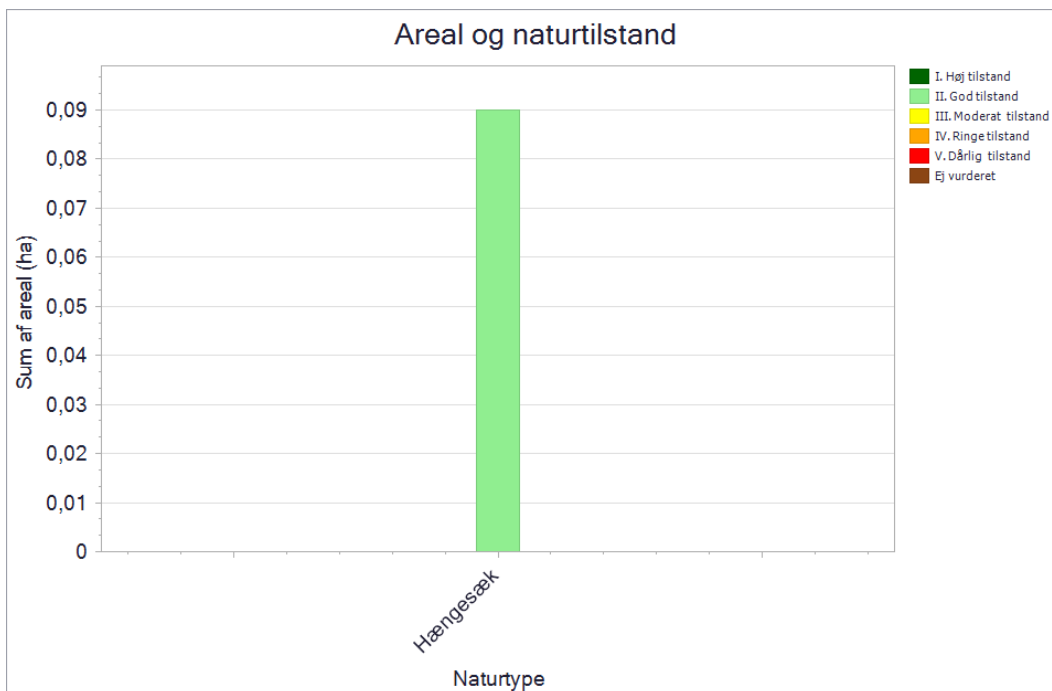
De kortlagte naturtypers areal fordelt på tilstandsklasser ved kortlægningen i 2016-19. Pga. pladshensyn har det ikke været muligt at vise data mere detaljeret, end det er tilfældet i planens figurer. En mere detaljeret præsentation af data findes i basisanalysen for området eller i [MiljøGIS](#). Her vises data for Natura 2000-basisanalyserne, revideret i 2021. Dette er de data, der ligger til grund for forslag til Natura 2000-planer 2022-27.

De kortlagte naturtypers areal fordelt på tilstandsklasser ved kortlægningen i 2016-19. Pga. pladshensyn har det ikke været muligt at vise data mere detaljeret, end det er tilfældet i planens figurer. En mere detaljeret præsentation af data findes i basisanalysen for området eller i [MiljøGIS](#). Her vises data for Natura 2000-basisanalyserne, revideret i 2021. Dette er de data, der ligger til grund for forslag til Natura 2000-planer 2022-27.

De kortlagte naturtypers areal fordelt på tilstandsklasser ved kortlægningen i 2016-19. Pga. pladshensyn har det ikke været muligt at vise data mere detaljeret, end det er tilfældet i planens figurer. En mere detaljeret præsentation af data findes i basisanalysen for området eller i [MiljøGIS](#). Her vises data for Natura 2000-basisanalyserne, revideret i 2021. Dette er de data, der ligger til grund for forslag til Natura 2000-planer 2022-27.

De kortlagte naturtypers areal fordelt på tilstandsklasser ved kortlægningen i 2016-19. Pga. pladshensyn har det ikke været muligt at vise data mere detaljeret, end det er tilfældet i planens figurer. En mere detaljeret præsentation af data findes i basisanalysen for området eller i [MiljøGIS](#). Her vises data for Natura 2000-basisanalyserne, revideret i 2021. Dette er de data, der ligger til grund for forslag til Natura 2000-planer 2022-27.

Strandeng (1330) findes flere steder, hvor der er lidt beskyttet fladkyst og er den arealmæssig dominerende lysåbne naturtype i Natura 2000-området. Naturtilstanden er kun god på 20 % af arealet og det er artsindholdet som ligger til grund for at hovedparten overvejende er i moderat eller ringet tilstand. Dette kan formentlig henføres til naturgivne forhold, hvor en relativ lav

saltpåvirkningen på store arealndeale har betinget en ikke særligt veludviklet strandengsvegetation. Der er registreret afvanding på væsentlige arealndeale. Trods græsning mange steder er vegetationen stedvis høj.

Kildevæld (7220) findes spredt med talrige forekomster i hele området. Kun 5 % af arealet er i god naturtilstand, mens resten er i moderat/ringe/dårlig tilstand. Den del af kildevældende som er i ringe/dårlig tilstand er typisk ret artsfattige. Da langt hovedparten er skovkildevæld i skygge fra træer er de naturligt artsfattige.

Kalkoverdrev (6210) findes spredt på mindre forekomster i området. Knap 90 % af arealet er i moderat-ringe tilstand med lavt artsindeks, bl.a. grundet forekomst af en række problemarter som indikerer næringsberigelse.

Surt overdrev (6230) findes spredt i området og nogle steder er den kortlagt i mosaik med kalkoverdrev. Over 90 % af det kortlagte areal er i moderat-ringe naturtilstand, hvilket oftest skyldes at vegetationen ikke er særligt veludviklet og at der på flere forekomster er registreret problemarter.

Strandvold med enårige planter (1210) findes nogle få steder og findes også i mosaik med strandvold med flerårige planter. Arealerne har moderat naturtilstand, da forekomsterne er ret artsfattige og der er registreret problemarter.

Strandvold med flerårige planter (1220) findes nogle steder spredt langs kysten. Omkring halvdelen af arealet er i god tilstand, resten er i moderat eller ringe tilstand grundet artssammensætningen, hvor forekomst af en til flere problemarter, som trækker naturtilstanden ned.

Kystklint/klippe (1230) findes især på strækninger langs Staksrode og Rand Skov. Omkring ¾ af det kortlagte areal er i god naturtilstand resten er i moderat tilstand. For den del der er i moderat tilstand er det pga. af lavt artsindhold.

Forklit (2110) er kortlagt med en mindre forekomst ved Træskohage. Naturtilstanden er moderat, selvom strukturerne er fine, da artsindholdet er lavt og der er forekomst af problemarter. Dette skyldes til dels de naturgivne forhold, hvor relativt beskyttede kyster begrænset sandflugt.

Grå/grøn klit (2130) findes på 3 mindre arealer. Naturtilstanden er uændret moderat-ringe, hvilket skyldes lavt artsindhold og forekomst af problemarter. Dette skyldes til dels naturgivne forhold med relativt beskyttede kyster, hvor naturtypen ikke udvikles optimalt.

Klitlavning (2190) findes på et enkelt areal ved Træskohage. Arealet har moderat naturtilstand, hvilket skyldes et ringe artsindhold, grundet dominans af tagrør.

Tidvis våd eng (6410) findes spredt i området, nogle steder mosaik med rigkær. Naturtypen er overvejende i god naturtilstand (85 %) grundet drift på arealerne.

Hængesæk (7140) er kun kortlagt med en enkelt, lille areal. Naturtilstanden er god grundet artsindholdet og strukturforholdene.

Rigkær (7230) findes spredt i mindre forekomster i området. Kun knap 5 % af arealet er i god naturtilstand, resten er i moderat tilstand. Dette skyldes lavt artsindhold og ikke er særligt veludviklede strukturer. Der er registreret indslag af en række problemarter, som indikerer næringsbelastning og som trækker ned i artsindekset.

For bøg på mor med kristtorn (9120) er der registreret mindre end 1 stort træ/ha på lidt over 50 % af naturtypens areal, 1-5 store træer/ha på ca. 15 % af arealet, 6-10 store træer/ha på ca. 25 % af

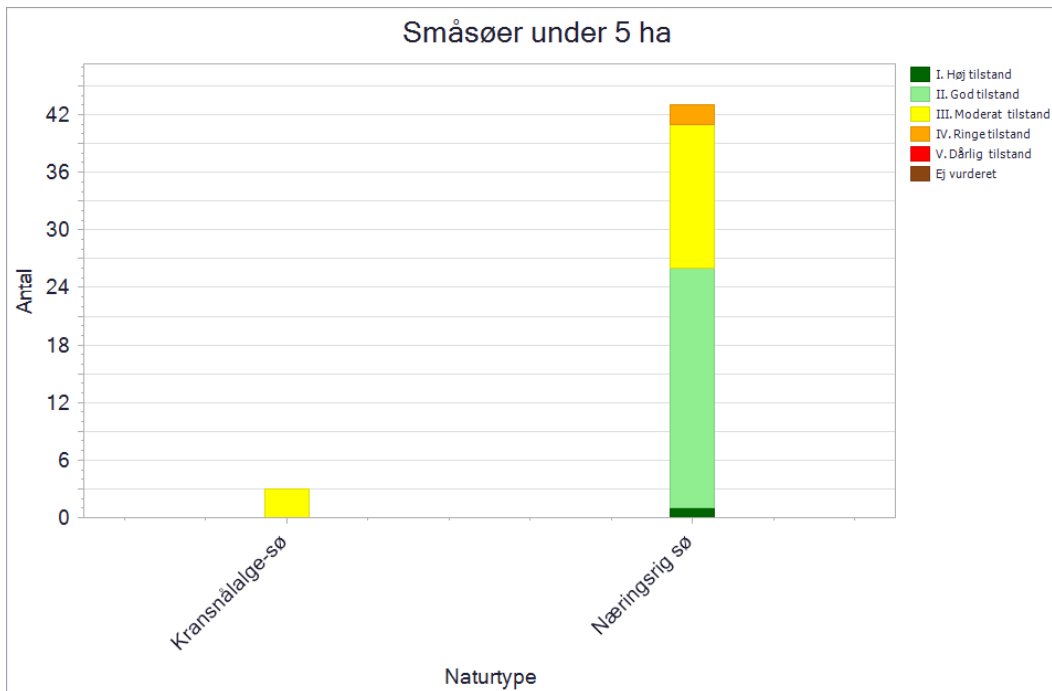
arealet og over 10 store træer/ha på ca. 10 % af arealet. For bøg på muld (9130) er der registreret mindre end 1 stort træ/ha på ca. 60 % af naturtypens areal, 1-5 store træer/ha på ca. 45 % af arealet, 6-10 store træer/ha under 10 % af arealet og over 10 store træer/ha på ca. 2 % af arealet. For bøg på kalk (9150) er der registreret mindre end 1 stort træ/ha på godt halvdelen af naturtypens areal og 6-10 store træer/ha på naturtypens resterende areal. For ege blandskov (9160) er der registreret mindre end 1 stort træ/ha på lidt under 50 % af naturtypens areal, 1-5 store træer/ha på ca. 40 % af arealet, 6-10 store træer/ha på under 2 % af arealet og over 10 store træer/ha på under 10 % af arealet. For stilkege-krat (9190) er der registreret 1-5 store træer/ha på hele det lille kortlagte areal med naturtypen. For elle- og askeskove (91E0) er der registreret mindre end 1 stort træ/ha på ca. 70 % af naturtypens areal og 1-5 store træer/ha på ca. 30 % af arealet.

For bøg på mor med kristtorn (9120) er der registreret mindre end 1 stk. stående dødt ved/ha på ca. 75 % af arealet, 1-5 stk. stående dødt ved/ha på ca. 20 % af arealet og 6-10 stk. stående dødt ved/ha på ca. 5 % af arealet. For bøg på muld (9130) er der registreret mindre end 1 stk. stående dødt ved/ha på ca. 70 % af arealet, 1-5 stk. stående dødt ved/ha på knap 30 % af arealet, 6-10 stk. stående dødt ved/ha på ca. 1% af arealet.

For bøg på kalk (9150) er der registreret 1-5 stk. stående dødt ved/ha på ca. 85 % af arealet og over 10 stk. stående dødt ved/ha på ca. 15 % af arealet. For ege blandskov (9160) er der registreret mindre end 1 stk. stående dødt ved/ha på ca. 65 % af arealet, 1-5 stk. stående dødt ved/ha på ca. 30 % af arealet og 6-10 stk. stående dødt ved/ha på under 5 % af arealet. For stilkege-krat (9190) er der registreret mindre end 1 stk. stående dødt ved/ha på x % af arealet, 1-5 stk. stående dødt ved/ha på x % af arealet, 6-10 stk. stående dødt ved/ha på x % af arealet og over 10 stk. stående dødt ved/ha på x % af arealet. For elle- og askeskove (91E0) er der registreret mindre end 1 stk. stående dødt ved/ha på ca. 25 % af arealet, 1-5 stk. stående dødt ved/ha på ca. 50 % af arealet, 6-10 stk. stående dødt ved/ha på ca. 20 % af arealet og over 10 stk. stående dødt ved/ha på ca. 5 % af arealet.

For bøg på mor med kristtorn (9120) er der registreret mindre end 1 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 25 % af arealet, 1-5 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 60 % af arealet, 6-10 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 10 % af arealet og over 10 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 10 % af arealet. For bøg på muld (9130) er der registreret mindre end 1 stk. liggende dødt ved/ha på knapt ca. 20 % af arealet, 1-5 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 70 % af arealet, 6-10 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 10 % af arealet og over 10 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 3 % af arealet. For bøg på kalk (9150) er der registreret 1-5 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 75 % af arealet og 6-10 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 25 % af arealet. For ege blandskov (9160) er der registreret mindre end 1 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 35 % af arealet, 1-5 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 50% af arealet, 6-10 stk. liggende dødt ved/ha på godt 10 % af arealet og over 10 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 2 % af arealet. For stilkege-krat (9190) er der registreret 1-5 stk. liggende dødt ved/ha på hele det lille kortlagte areal med naturtypen. For elle- og askeskove (91E0) er der registreret mindre end 1 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 20% af arealet, 1-5 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 40 % af arealet, 6-10 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 35 % af arealet og over 10 stk. liggende dødt ved/ha på godt 5 % af arealet.

2.3.2 Sønaturtypers tilstand og forekomst

Antal og tilstand af de kortlagte små søer i området.

I Natura 2000-området er der kortlagt 43 små søer med habitatnaturtypen næringsrig sø (3150). De er tilstandsvurderet med hhv. 1 i høj tilstand, 25 i god tilstand, 15 i moderat tilstand og 2 i ringe tilstand. Søerne i høj og god tilstand er generelt præget af en artsrig udbredt undervandsvegetation, næringsfattige forhold med en lav forekomst af trådalger samt en lav påvirkning fra jordbrugsdrift. Derudover har ca. halvdelen græsning langs bredzonen. Søerne i moderat og ringe tilstand har generelt en mindre udbredelse af en artsrig undervandsvegetation, og de er i større grad domineret af trådalger som indikerer næringsstofftilførsel. Derudover er et par enkelte søer påvirket af fodring.

I området er der yderligere kortlagt 11 små søer med habitatnaturtypen kransnålalge-sø (3140) i moderat tilstand. Søerne har en udbredt kransnålalgevegetation men ellers er vegetationen rimelig artsfattig. Derudover er to af søerne domineret af trådalger og flere af søerne er påvirket af jordbrugsdrift og fodring langs bredzonen.

2.3.3 Forekomst af vandløbsnatur

Naturtype	Naturtype nr.	Længde (km)
Vandløb med vandplanter	3260	9

Tabellen viser længden af kortlagt vandløbsnaturtyper i området

I Natura 2000-området er der kortlagt 9 km vandløb med naturtypen vandløb med vandplanter. Naturtypen er registreret i to større vandløb Rohden Å og Rosenholm Å der har et kortere løb gennem området inden vandløbenes udløb i Vejle Fjord. Naturtypen er også registreret i to små skovvandløb med udløb i fjorden. Vandløbene i området er omfattet af vandområdeplanen for Jylland og Fyn.

2.3.4 Tilstand af levesteder for arter

Tilstandsvurdering af områdets kortlagte levesteder.

Det ses af figuren, at 15 af de 41 søer kortlagt som levesteder for stor vandsalamander, har en god naturtilstand, mens de resterende 26 er i moderat-ringe tilstand (primært moderat tilstand). Der er konstateret fisk i 6 af søerne fordelt med hhv. 1, 4 og 1 i god, moderat og ringe tilstand. Der er således ikke konstateret fisk i de resterende 35 søer, hvilket er en forudsætning for at naturtilstanden kan bruges som udtryk for levestedets egnethed for stor vandsalamander. Søerne i god naturtilstand er generelt mindre påvirket af næringsstoffer, har en høj andel af en artsrig undervands- og flydevandsvegetation, en veludviklet rørsump, en lav vanddybde og har kun en begrænset skyggepåvirkning fra træer og buske. Disse søer vurderes at være velegnede levesteder for stor vandsalamander. Søerne i moderat-ringe tilstand er til gengæld generelt mere præget af næringsstofbelastning i form af opvækst af grønne trådalger og dominans af liden andemad. Derudover er de ofte helt eller delvist skygget af træer og buske. Disse søer vurderes pt. at være mindre gode levesteder for arten.

De enkelte levesteders tilstand kan ses på Miljøstyrelsens digitale kort i [MiljøGIS](#).

3. Målsætninger

Den **overordnede målsætning** for området angiver det overordnede og langsigtede mål for, hvordan området skal udvikle sig for såvel at sikre det konkrete områdes integritet og for at bidrage til opnåelse af gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter. Der er i den overordnede målsætning taget højde for områdets naturmæssige potentiale, og for om det rummer forekomster, der er af stor vigtighed nationalt og/eller biogeografisk. En betydning, der er vurderet ud fra:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få nationale/biogeografiske forekomster
- Arter eller naturtyper med stærkt ugunstig bevaringsstatus eller fugle med faldende bevaringstrend og som også er truede jf. rødlisten
- Naturtyper, der findes i særlig stor forekomst i Danmark set i forhold til det samlede areal i EU

De **konkrete målsætninger** fastlægger de langsigtede mål for udvikling i areal og tilstand for naturtyper og arters levesteder. De konkrete mål tager udgangspunkt i den tilstand, som er beregnet for naturtyper og arters levesteder efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er et tilstandsvurderingssystem, skal området bidrage til at gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes og tage udgangspunkt i den bedste faglige viden, hvilket kan være udvalgte strukturparametre, udbredelse m.v.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle. For naturtyperne tages der udgangspunkt i en række økologiske forhold, der er med til at definere potentialet for naturtypernes tilstedeværelse. For fuglene tages der udgangspunkt i deres levesteder eller bestandsstørrelse. Samlet set vil der være et større fokus på mere naturlig dynamik og naturlig variation naturtyperne, arterne og fuglene imellem. Se oversigt over, hvilke naturtyper, arter og fugle de forskellige grupper indeholder, i bilag 1.

Generelt gælder det, at målsætningerne rækker ud over den enkelte planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold, og som desuden afspejler en afvejning af eventuelt modstridende naturinteresser.

Myndighederne skal tage udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning, hvormed der sikres en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.

Målsætningen for området er således grundlaget for vurderingen af planer og projekter, som skal foretages i henhold til de regler, der gennemfører habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Det gøres bl.a. efter habitatbekendtgørelsen og naturbeskyttelseslovens § 19 b og skovlovens § 17, der skal sikre, at udpegningsgrundlaget i området ikke skades. Herunder gælder især, at arealet af naturtyper og levesteder for arter er stabilt eller i udbredelse, at naturtypernes strukturer og funktioner fortsat er til stede, og at bestande af arterne viser, at arten på lang sigt vil kunne opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder.

3.1 Overordnede målsætninger for Natura 2000-området

De overordnede mål for Natura 2000-området er at:

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau, og fugle på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at sikre bestandsstørrelsen på nationalt niveau. Målet er, at skovnaturen udvikles hen mod naturpræget skov med stor biodiversitet og udgør sammen med de lysåbne naturtyper sammenhængende naturområder ud mod kysten. Kysten og klinten indgår i en dynamisk kystudvikling, hvor det i høj grad er naturen, der råder. Områdets skovnaturtyper og skovkildevæld sikres naturlig dynamik, kontinuitet og sammenhæng. Den varierede skovstruktur søges bevaret og forbedret, således at den specielle flora, som er tilknyttet området i kraft af de specielle jordbundsforhold sikres.

Der er i dette område specielt fokus på de mange forskellige skovnaturtyper, som alle har stærkt ugunstig bevaringsstatus, og hvor bøg på muld (9130) og bøg på kalk (9150) optræder med biogeografisk store forekomster i området. De lysåbne naturtyper, kalkoverdrev (6210), sure overdrev (6230), tidvis våd eng (6410), strandeng (1330) og kildevæld (7220) med stærk ugunstig bevaringsstatus sikres. Naturtypernes areal øges, og hvor de naturgivne forhold muliggør det, sikres der sammenhæng mellem forekomsterne. Ved ophør af afvanding i skov prioriteres udvikling af våde skovnaturtyper frem for skovnaturtyper tilknyttet tør bund.

Områdets økologiske integritet skal sikres i form af en for naturtypen hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. Den økologiske integritet sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

3.2 Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

I området skal der være mulighed for en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. I forbindelse med forvaltningen skal der tages hensyn til, om naturtyper, arter eller fugle på udpegningsgrundlaget kan være følsomme over for en sådan forvaltning, eksempelvis de som er nævnt under de overordnede målsætninger.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle. Se bilag 1 for oversigt over, hvilke naturtyper, arter og fugle de forskellige grupper indeholder.

Generelt

- Den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Terrestrisk habitatnatur

Der er kortlagt ca. 990 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 853 ha kategoriseret som naturtyper knyttet til overvejende tørbund, ca. 112 ha som naturtyper knyttet til overvejende vådbund, ca. 21 ha som salttolerante naturtyper og ca. 3 ha som naturtyper knyttet til flyvesand.

- For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst 4 ha tørbundsnaturtyper, mindst 2 ha vådbundsnaturtyper og mindst 4 ha salttolerante naturtyper i tilstandsklasse I-II. Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst 927 ha. For de skovbevoksede naturtyper, skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.

Arter

- For arter med et tilstandsvurderingssystem er målet, at tilstanden og det samlede areal af levesteder i tilstandsklasse I-II er stabil eller i fremgang. Levesteder i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet, at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.

Søer under 5 ha

- For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Ferskvandsnaturtyper (undtagen søer under 5 ha)

- For vandløb henvises til målsætningerne i vandområdeplanerne.

Ynglefugle

- For ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem er målet, at de skal bidrage til at sikre og øge bestanden på nationalt niveau. Levestedernes samlede areal og tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) skal være stabil eller i fremgang.

3.3 Modstridende naturinteresser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype eller art på udpegningsgrundlaget eller en målsætning om sikring af den nationale bestand af en fugl på udpegningsgrundlaget kan indebære en lokal nedprioritering af en anden naturtype, fugl eller art på udpegningsgrundlaget, og det er derfor nødvendigt at foretage et valg.

Ved ophør af afvanding i skov prioriteres udvikling af våde skovnaturtyper frem for skovnaturtyper tilknyttet tør bund.

Forekomsterne med bøg på kalk på skredpartier rummer mange sjældne arter (her stor gøgeurt) og er af meget stor naturmæssig værdi. Foto: Henriette Bjerregaard

4. Indsatsprogram

Opfyldelsen af habitatdirektivets krav om gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktiverne omfatter, og fuglebeskyttelsesdirektivets tilsvarende krav om at sikre den nationale bestand af de fugle, som er omfattet af direktivet, er en opgave, som strækker sig over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode, således at det sikres, at Danmark efterlever disse EU-direktivkrav, og der kan etableres en sammenhæng mellem indsats og tilgængelige virkemidler.

Den nationale prioritering af indsatsen i tredje planperiode sigter på at skabe mulighed for mere naturlige processer og naturens robusthed, udvide arealet med urørt skov samt fokus på tiltag mod klimaforandringer. En del af prioriteringen fra anden planperiode videreføres. Der skal således i tredje planperiode fortsat være fokus på indsats for særligt truede fugle og arter, bekæmpelse af invasive arter, fortsættelse af arbejdet med at gennemføre og afsøge behov for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og gennemføre fiskeriregulering, samt fortsættelse af indsatsen for langsigtet at sikre den nødvendige pleje af de lysåbne naturarealer og skovarealer. Der bør løbende være opmærksomhed på den naturlige synergi, og at indsats for naturtyper ofte også gavner fugle og arter koblede til pågældende naturtyper.

Nedenstående retningslinjer for indsatsen er opbygget efter mål- og rammestyringsprincippet, således at den statslige plan fastlægger de krav til indsatsen i planperioden, der er nødvendige for at sikre nationalt besluttede prioriteringer. Således beskriver retningslinjerne ikke metoden eller placering af enkelte projekter. Det er en fælles opgave for kommuner og offentlige lodsejere at aftale på hvilke arealer og i hvilke kommuner, den konkrete indsats skal foregå.

Indsats til bedring af vandkvaliteten gennemføres som led i vandplanlægningen og havstrategidirektivet, ligesom reduktion af kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og dette er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Retningslinjerne er opdelt i generelle retningslinjer, der gælder for alle områder, og specifikke retningslinjer for det enkelte Natura 2000-område. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk.

4.1 Generelle retningslinjer

1. Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
2. Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje også til gavn for tilknyttede fugle og arter.
3. Der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets fugle eller arter.

4. For skovnaturtyper, hvor det vurderes nødvendigt af hensyn til bevarelse af skovnaturtyper på udpegningsgrundlag, sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje også til gavn for tilknyttet fugleart.
5. Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper.
6. Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, afsluttes.
7. Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.
8. Der fokuseres på en opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark, og på om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr.
9. Der arbejdes på en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter herunder en lang række direktivarter og -fugle.

4.2 Områdespecifikke retningslinjer

1. Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjord der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. stor vandsalamander, bæklampret, skæv vindelsnegl og isfugl. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.
2. Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på 10 ha med fokus på arealer med en kortlagt forekomst af invasive arter på over 10% dækning.
3. Urørt skov (permanent ophør af drift m.v.) kan være en mulighed af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter.

4.3 Relation til vandområdeplaner

Dette Natura 2000-område ligger inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn.

Vandområdeplanernes indsats for at opnå god økologisk tilstand bidrager til at opfylde bevaringsmålsætningerne for akvatiske arter og naturtyper ved at tilvejebringe forbedringer i vandløb, søer og kystvande i overensstemmelse med de bevaringsmålsætninger, der fremgår af Natura 2000-planen. Vandområdeplanerne for 2021-2027 kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Vandområdeplanernes indsatser bidrager både med foranstaltninger til at undgå yderligere forringelser og med foranstaltninger til genopretning af bevaringsstatus. Indsatserne kan eksempelvis være reduktion af kvælstof- og fosforbelastningen til søer, reduktion af tilledningen af organisk stof til vandløb samt reduktion af kvælstofbelastningen til marine vandområder. Hertil kommer fx genslyngning af vandløb og fjernelse af spærringer. De konkrete indsatser for planperioden 2022-2027 er beskrevet i de nye vandområdeplaner og fremgår af indsatsbekendtgørelsen. Indsatserne vil også blive præsenteret i MiljøGIS for vandområdeplanerne på [Miljøstyrelsens hjemmeside](#).

Stor vandsalamander yngler spredt i områdets småsøer. Foto: Miljøstyrelsen Midtjylland

5. Bilag 1. Oversigt over grupperinger

Nedenstående tabeller angiver hvordan naturtyper, arter og fugle er grupperet i dette Natura 2000-område, og som der refereres til i de konkrete målsætninger. På Miljøstyrelsens Natura 2000-hjemmeside kan man se det samlede overblik over alle naturtyper, fugle og arter, der er kobled til de enkelte grupper. For tabeller med naturtyper angiver *, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Grupperinger af terrestrisk habitatnatur	Tilstandsvurderingssystem	Naturtype navn	Naturtype nr.
Naturtyper på flyvesand	med tilstandsvurderingssystem	Forklit	2110
Naturtyper på flyvesand	med tilstandsvurderingssystem	Grå/grøn klit*	2130
Naturtyper på flyvesand	med tilstandsvurderingssystem	Klitlavning	2190
Salttolerante naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Strandeng	1330
Salttolerante naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Strandvold med enårige planter	1210
Salttolerante naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Strandvold med flerårige planter	1220
Tørre naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Kalkoverdrev*	6210
Tørre naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Kystklint/klippe	1230
Tørre naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Surt overdrev*	6230
Tørre naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Bøg på kalk	9150
Tørre naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Bøg på mor med kristtorn	9120
Tørre naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Bøg på muld	9130
Tørre naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Stilkeke-krat	9190
Våde naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Hængesæk	7140
Våde naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Kildevæld*	7220
Våde naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Rigkær	7230
Våde naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Tidvis våd eng	6410
Våde naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Ege-blandskov	9160
Våde naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Elle- og askeskov*	91E0

Grupperinger af habitatarter	Arts navn	Arts nr.
Arter med tilstandsvurderingssystem	Stor vandsalamander	1166
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Bæklampret	1096
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Skæv vindelsnegl	1014

Grupperinger af ynglefugle	Fugle navn	Fugle nr.
Ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem	Hvæpsevåge	A072
Ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem	Isfugl	A229

Grupperinger af søer under 5 ha	Naturtype navn	Naturtype nr.
Søer under 5 ha	Brunvandet sø	3160
Søer under 5 ha	Kransnålalge-sø	3140
Søer under 5 ha	Næringsrig sø	3150

Grupperinger af marine og ferskvandsnaturtyper	Naturtype navn	Naturtype nr.
Vandløb	Vandløb	3260

Resume

Natura 2000-plan for Skove langs nordsiden af Vejle Fjord (nr. 78). Natura 2000-planen skal sikre naturtilstanden for områdets udpegede arter, fugle og naturtyper og bidrage til opnåelse af gunstig bevaringsstatus. Områdets udpegede arter, fugle og naturtyper beskrives og der fastlægges målsætninger og indsatser.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk